

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Lenky Krupíčkové a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobkyně: **Z. Š.**, zastoupena Mgr. Janem Bučkem, advokátem se sídlem Vítězslava Nezvala 604, Frýdek-Místek, proti žalovanému: **Městský úřad Frýdlant nad Ostravicí**, se sídlem Náměstí 3, Frýdlant nad Ostravicí, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 30. 3. 2022, č. j. 22 A 63/2021 - 24,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalobkyně podala u Krajského soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“) žalobu proti rozhodnutí správního orgánu, konkrétně proti souhlasu žalovaného ze dne 17. 12. 2012, č. j. MUFO 23119/2012, ve věci umístění a provedení ohlášené stavby „Nová Ves – Zimník 6RD-NNk, rozvaděč DTS“ (dále též „stavba“) a zároveň proti sdělení žalovaného ze dne 25. 10. 2013, č. j. MUFO 20857/2013, k oznámení o užívání téže stavby (dále též „sdělení žalovaného“). Žalovaný v uvedeném sdělení konstatoval, že byly splněny podmínky uvedené v § 119 stavebního zákona a uzavřel, že stavbu lze užívat.

II.

[2] Krajský soud usnesením žalobu v části, která směřuje proti sdělení žalovaného, vyloučil k samostatnému projednání a následně tuto žalobu odmítl, neboť dospěl k závěru, že je nepřípustná. Ke kasační stížnosti žalobkyně Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 20. 1. 2022, č. j. 7 As 251/2021 - 21, rozhodnutí krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (dále též „původní rozsudek“). Na rozdíl od krajského soudu dospěl k závěru, že sdělení žalovaného představuje úkon, který je nepochybně způsobilý zasáhnout do veřejných subjektivních práv dotčených osob. Materiálně se totiž jedná o záznam ve smyslu § 120 odst. 1 věty druhé zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování

a stavebním řádu, ve znění účinném ke dni vydání předmětného sdělení (dále též „stavební zákon“) o tom, že stavební úřad ověřil splnění podmínek uvedených v § 119 odst. 2 téhož zákona. Právě v návaznosti na provedení záznamu stavebníkovi vzniklo *ex lege* ke dni 26. 10. 2013 právo započít užívat stavbu pro účely, ke kterým byla povolena. Tím mohlo potenciálně dojít i k (nezákonnému) zásahu do práv třetích osob. Nejvyšší správní soud tedy zavázal krajský soud, aby posoudil povahu sdělení žalovaného, tedy „zjednodušeného kolaudačního souhlasu“ dle § 120 odst. 1 stavebního zákona z hlediska možnosti soudní ochrany proti případnému pochybení stavebního úřadu. V návaznosti na to měl krajský soud posoudit, zda žalobkyně zvolila správný žalobní typ a zda jsou splněny podmínky pro projednání žaloby.

[3] Krajský soud v dalším řízení žalobu žalobkyně nyní napadeným usnesením opět odmítl. V souladu s pokynem Nejvyššího správního soudu se zabýval tím, zda je sdělení žalovaného rozhodnutím, či zda se jedná o jiný úkon správního orgánu, proti kterému se lze bránit zásahovou žalobou. S ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2019, č. j. 1 As 436/2017 - 43, považoval za podstatné, že pro tento úkon není předepsána písemná forma ani náležitosti, dále pak skutečnost, že právo užívat stavbu vzniká v tomto případě ze zákona a rovněž to, že takový úkon nelze přezkoumat v přezkumném řízení, ale lze jej pouze zrušit postupem podle § 156 správního řádu. Své posouzení uzavřel tím, že sdělení žalovaného (úkon podle § 120 stavebního zákona) nemá parametry souhlasů vydávaných podle stavebního zákona, které jsou podle usnesení rozšířeného senátu pokládány za rozhodnutí ve smyslu § 65 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Ochranu proti úkonu podle § 120 stavebního zákona lze tedy poskytnout pouze prostřednictvím zásahové žaloby podle § 82 a násl. s. ř. s. Ačkoliv žalobkyně zvolila nesprávný žalobní typ, nebylo podle krajského soudu namístě ji poučovat o možnosti změny žalobního typu. Je totiž zjevné, že žaloba na ochranu před nezákonným zásahem by byla opožděná. Žaloba byla podána dne 7. 6. 2021 za situace, kdy sdělení žalovaného bylo vydáno dne 25. 10. 2013 a žalobkyní převzato dne 15. 4. 2021. Přestože tedy byla zachována dvouměsíční subjektivní lhůta pro podání žaloby proti nezákonnému zásahu, žaloba byla podána po více než 2 letech od doby, kdy k nezákonnému zásahu došlo. Žaloba proti nezákonnému zásahu žalovaného by tak byla za uvedeného stavu nepřipustná. Krajskému soudu proto nezbylo, než žalobu podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítnout.

III.

[4] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) podala proti rekapitulovanému usnesení krajského soudu kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Stěžovatelka v kasační stížnosti odcitovala část původního rozsudku a uvedla, že krajský soud nijak neposoudil, zda předmětná stavba není stavbou občanské infrastruktury ve smyslu § 122 odst. 1 stavebního zákona. Stěžovatelka je tak nadála přesvědčena, že má veřejné subjektivní právo na soudní ochranu proti sdělení žalovaného cestou žaloby proti rozhodnutí správního orgánu dle § 65 s. ř. s. Navrhla, aby Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

pokračování

[5] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V.

[6] Nejvyšší správní soud se v první řadě musel zabývat přípustností podané kasační stížnosti, neboť jde v pořadí již o druhou kasační stížnost v dané věci a podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem. Je tomu tak proto, „aby se Nejvyšší správní soud nemusel znovu zabývat věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor na výklad hmotného práva závazný pro nižší soud vyslovil, a to v situaci, kdy se nižší soud tímto právním názorem řídil“ (náleze Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05). Vysloveným právním názorem je tudíž vázán nejen krajský soud, ale také sám Nejvyšší správní soud (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007 - 56, publ. pod č. 1723/2008 Sb. NSS). Smyslem citovaného ustanovení je vyloučit, aby se Nejvyšší správní soud opakovaně zabýval již vyřešenou otázkou.

[7] Opakovaná kasační stížnost je přípustná pouze tehdy, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu, a v případech, kdy Nejvyšší správní soud zrušil rozhodnutí soudu pro procesní pochybení, nedostatečně zjištěný skutkový stav, anebo nepřezkoumatelnost (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009 - 165, publ. pod č. 2365/2011 Sb. NSS). Vzhledem k obsahu kasační stížnosti kasační soud poukazuje na bod 25 a část bodu 27 uvedeného usnesení, v nichž je uvedeno: „*Ityto výjimky je nutno vnímat v kontextu citovaného ustanovení, tedy tak, že námitky opakované kasační stížnosti se musí pohybovat v rámci již vysloveného právního názoru či pokynu, tj. v mezích závěrů Nejvyššího správního soudu, které v dané věci vyslovil, anebo musí směřovat k právní otázce v první kasační stížnosti neřešené proto, že – zejména pro vadný procesní postup nebo vadu obsahu rozhodnutí krajského soudu – řešena být nemohla. Pokud by se ovšem mimo tyto výjimky připustil stav, že v opakovaných kasačních stížnostech účastníci mohou měnit jejich rozsah a důvody mimo rámec předchozího závazného právního názoru či pokynu, zákaz opakovaného projednání věci kasačním soudem by se tím popřel. (...) Po stěžovateli lze spravedlivě požadovat, aby v souladu s principem vigilantibus iura a dispoziční zásadou uplatnil veškeré důvody, z nichž dovozuje nezákonnost rozhodnutí krajského soudu nebo vady řízení, které jeho vydání předcházely, již v první kasační stížnosti, pokud tak (mj. s ohledem na obsah řízení před krajským soudem a důvody jeho rozhodnutí) učinit může. Smyslem řízení o kasační stížnosti je nepochybně posoudit rozhodnutí ze všech hledisek uvedených v § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. pokud možno v jednom řízení, nikoliv je postupně přezkoumávat v závislosti na tom, který důvod stěžovatel uplatní v dalších kasačních stížnostech poté, co jeho předchozí námitce bylo vyhověno. Takové „řetězení“ kasačních stížností by odporovalo zásadě právní jistoty a principu předvídatelnosti rozhodování, a nebylo by korektní ani ve vztahu ke krajskému soudu, jehož rozsudek vydaný za nezměněných skutkových a právních poměrů by byl postupně zrušován na základě nových důvodů uplatňovaných v opakovaných kasačních stížnostech“ (důraz přidán). Nepřipustnost se konečně neuplatní také tehdy, je-li kromě rozhodnutí krajského soudu zrušeno také rozhodnutí žalovaného a ten následně vydá v téže věci nové rozhodnutí, proti kterému žalobce brojí novou žalobou (rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 27. 2. 2018, č. j. 46 Af 35/2015 - 27, publ. pod č. 3732/2018 Sb. NSS).*

[8] V projednávaném případě se nejedná o žádnou z výše uvedených výjimek z nepřipustnosti podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Rozsudkem č. j. 7 As 251/2021 - 21 nedošlo ke zrušení původního rozsudku pro některý z důvodů předvídaných usnesením rozšířeného senátu č. j. 1 As 79/2009 - 165, ale z důvodu pochybení krajského soudu při právním posouzení toho, zda je sdělení žalovaného způsobilé zasáhnout do veřejných subjektivních práv třetích osob. Jak plyne z výše provedené rekapitulace, Nejvyšší správní soud v rozsudku konstatoval, že sdělení žalovaného je úkonem (záznamem) podle § 120 odst. 1 věty druhé stavebního zákona, tedy jakýmsi zjednodušeným kolaudačním souhlasem a že se krajský soud má zabývat tím, jakým způsobem (žalobním typem) se vůči němu lze případně soudně bránit, zda stěžovatelka zvolila správný žalobní typ a zda jsou splněny podmínky řízení. Stěžovatelka přitom v kasační stížnosti nebrojí proti tomu, že by krajský soud pochybil při posouzení prostředku obrany proti úkonu stavebního úřadu podle § 120 odst. 1 věty druhé stavebního zákona či při hodnocení toho, zda uplatnila správný žalobní typ a zda byly splněny podmínky pro projednání žaloby. Namísto toho zcela mimoběžně namítá, že se měl krajský soud zabývat tím, zda předmětná stavba není stavbou občanské infrastruktury ve smyslu § 122 odst. 1 stavebního zákona. Zpochybňuje tedy zcela nově naplnění zákonných podmínek pro postup podle § 120 odst. 1 stavebního zákona. Takovou argumentaci však v řízení uplatnila úplně poprvé, neboť dosud dovozovala nezákonnost postupu stavebního úřadu z toho, že vydal územní souhlas dne 17. 12. 2012 bez toho, že by měl k dispozici její souhlas jakožto vlastníka sousedního pozemku se zřízením stavby, což podle ní mělo vliv i na zákonnost následného (nyní přezkoumávaného) sdělení k oznámení o užívání stavby. Stěžovatelce přitom nic nebránilo, aby uvedenou námitku vznesla již v původní kasační stížnosti, respektive již v žalobě. Ze sdělení žalovaného je zcela zřejmé, že bylo postupováno podle § 120 stavebního zákona a právě takto k posouzení věci Nejvyšší správní soud v původním rozsudku s ohledem na žalobní a kasační argumentaci stěžovatelky přistupoval.

[9] Nebyly tudíž naplněny podmínky pro výjimku z nepřipustnosti kasační stížnosti ve smyslu výše citovaného usnesení rozšířeného senátu.

[10] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že krajský soud postupoval v dalším řízení zcela v souladu se závazným právním názorem kasačního soudu vysloveným v původním rozsudku. Jeho úkolem bylo posoudit povahu sdělení žalovaného podle § 120 odst. 1 stavebního zákona z hlediska možnosti soudní ochrany proti případnému pochybení stavebního úřadu. Krajský soud správně dospěl na základě usnesení rozšířeného senátu č. j. 1 As 436/2017 - 43 k závěru, že předmětné sdělení žalovaného nemá povahu rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s., a že ochranu proti případnému pochybení stavebního úřadu by bylo možno stěžovatelce poskytnout cestou zásahové žaloby. Dle § 84 odst. 1 s. ř. s. však lze zásahovou žalobu podat nejpozději do dvou let od okamžiku, kdy k nezákonnému zásahu došlo. A vzhledem k tomu, že sdělení žalovaného je ze dne 25. 10. 2013, a stěžovatelka podala žalobu až dne 7. 6. 2021, lhůta pro podání zásahové žaloby v předmětné věci již dávno uplynula. Krajský soud tak dospěl ke správnému závěru, že nebylo namístě poučovat stěžovatelku o případné změně žalobního typu, neboť by mu nezbylo než žalobu odmítnout.

[11] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je nepřipustná.

pokračování

[12] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků řízení o kasační stížnosti nemá právo na náhradu nákladů řízení, jelikož kasační stížnost byla odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. srpna 2022

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu